

FINNSAM INFORMATION

FINNSAM - *Finnbygder i samverkan*

Nummer 2 Årgång 21 2015

ISSN 2000-9399

Nästa FINNSAM-Information utkommer under oktober 2015. Manusstopp 15 september.

FINNSAM

För att underlätta samarbete, forskning och samordning av finnskogsaktiviteter startades nätverksorganisationen FINNSAM (Finnbygder i Samverkan) 1992.

Nätverket är öppet för alla som är intresserade av skogsfinnarnas kultur och historia.

FINNSAM arrangerar årligen en vår- och en höstkonferens, där finnskogsområdena turas om att vara värdar. På det sättet får FINNSAM-medlemmarna varje gång stifta bekantskap med ett nytt finnskogsområde i Sverige och Norge. Vanligtvis arrangeras årligen även en vinterkonferens med arkiv- eller ämnestema. Regelbundet utskickas medlemsbladet FINNSAM-information, med aktuella rapporter, protokoll och nyheter.

FINNSAM håller också i en mängd skogsfinnska projekt, innefattande litteratur, byggnader, släktnamn, släktforskning och mycket annat.

Mer information om FINNSAM hittar du på www.finnsam.org

Plusgironr Sverige

646 27 77-1

Bankkontonr i Postbanken Norge

0533.34.89440

Medlemsavgift 2015 tv - privatperson och institution/förening: **100** resp. **300 SEK/NOK**

Kassör

Anette Norberg, Västra Vargträsk 13, 921 92 LYCKSELE

Tel: 076-7632015 E-post: anette@vargtrask.se

Skogsfinnska bibliografin:

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA

Tel: (0)240-169 60. E-post: loherou@gmail.com

Forskarförteckning:

Christina Norbäck, Ödmansgatan 34, SE-662 34 ÅMÅL

Tel: 0046 706518654 E-post: kulturproducent@gmail.com

Ledningsgrupp 2015/16

Övre Mellannorrland

Tord Eriksson, Tantogatan 71 läg 00630, SE-118 42 STHLM

Tel: 08-668 55 74. E-post: tord@kth.se

(suppl.) Maarit Kalela Brundin, Umeå

<maaritkalelabrundin@gmail.com>

Mellannorrland

(sammank.) Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN

Tel: (0)23-228 64. E-post: maud@finnbygden.se

(suppl.) Kjell Nordquist, Järbo <kjell.nordqvist@hos.sandnet.se>

Gävle-Dala/Orsa

Maths Östberg, V. Ösavägen 40, SE-822 91 ALFTA

Tel: (0)271-101 68. E-post: finnskogsmuseet@swipnet.se

(suppl.) Barbro Sindler, Falun <barbro.sindler-hult@telia.com>

(Adjungerad för Los-Orsa)

Eva Jernqvist eva.jernqvist@gmail.com

Bergslagen

Tor Eriksson, Västra Nobelgatan 22, SE-703 55 ÖREBRO

Tel: (0)19-14 05 08, 070-823 44 25. E-post:

hummelgruvan1970@gmail.com

(suppl.) Kenneth Norrgrann, Västerås <zinda@hotmail.se>

Tiveden

Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA

Tel: (0)584-202 86. E-post: lena.gribing@telia.com

(suppl.) Jan-Erik Björk, Källby <janne.bjork1@telia.com>

Värmland

Christina Norbäck, Ödmansgatan 34, SE-662 34 ÅMÅL

Tel: 0046 706518654 E-post: kulturproducent@gmail.com

(suppl.) Niclas Persson, Torsby <klemmetan@telia.com>

Norge södra Finnskogen

Birger Nesholen, Norsk Skogfinsk Museum

Tel: +47-900 29 447. E-post: birger@skogfinskuseum.no

(suppl.) Jan Myhrvold, Gjerdrum <jan@fennia.nu>

Norge norra Finnskogen

Mary G. Tangen, Nordholtvegen 34, 1349 Tørberget

Tel: +47-906 313 84. E-post: Marygtangen@hotmail.com

(suppl.) Steinar Vermundsdammen, <ste-verm@online.no>

Ansvarig utgivare för FINNSAM-info Maud Wedin

Meddelande från redaktören

FINNSAM:s vårkonferens har nyligen genomförts i området Alfta-Bingsjö. På programmet fanns en blandad agenda; se rapporten. Många föredrag hade sin grund i arkeologin; från dendrokronologi till migration. Jag hade särskilt stort utbyte av Kerstin Cassels föredrag om migration och kulturmöten. Kanske för att hennes del innebar nya infallsvinklar och tankar för i varje fall min egen del. Föredraget fick mig att stanna upp, reflektera över och delvis ändra min bild av de sociala kontakterna människor/kulturer emellan. Mycket givande!

Detta nummer av FINNSAM-info är i övrigt mycket innehållsrikt med artiklar i vitt skilda ämnen. Ett förhållandevis nytt område vad gäller skogsfinnsk forskning har inlemmats i vår begreppsvärld, än så länge endast i sändlisteform: Östra Mellansverige.

Glöm inte att besöka minst ett evenemang med skogsfinnsk anknytning i sommar, se även Maths Östbergs suveräna sammanställning. Själv ska jag jobba med några artiklar till Finnkultur och Finnmarken förr och nu samt skriva på min bok.

* * * * *

Innehållet i detta nummer:

- Ledningsgruppens protokoll den 29 maj 2015, Jan-Erik Björk
- Vårkonferens 29-31 maj 2015 i Alfta och Rättvik, Eva Jernqvist
- Ny utställning mm vid Norsk Skogfinnsk museum
- Årsmötesprotokoll Alfta-Bingsjö den 31 maj 2015, Jan-Erik Björk
- Inbjudan till Skandinavisk skogsfinnsk konferens i Gräsmark 2015
- Axplock av evenemangstips sommaren 2015, Maths Östberg
- Släktforskardagarna i Nyköping, Tor Eriksson
- Recension "Skogsfinnsk arkeologi. Etnicitet i det materiella." Eva Svensson
- Sändlistan för Östra Mellansverige utökas och byter namn, Tor Eriksson
- Slutrapport höstkonferensen i Södermanland, Tor Eriksson
- Syskonen Pettersson i Hamra. Levnadsöden i finnmarken

Jan-Erik Björk

Redaktör

Sjögrässtigen 4, SE-533 73 KÄLLBY
Tel: (0)510-54 13 04. E-post: janne.bjork1@telia.com

Du har väl inte glömt att betala medlemsavgiften?

Styrelsen vill påminna om att du riskerar att gå miste om värdefull information mm om du inte betalar din medlemsavgift. För endast 100 kr som privatperson blir du medlem i ett stort nätverk för intresserade av skogsfinnsk kultur och kan ta del i dess aktiviteter. Postgironummer visas på sidan 2 längst upp. Glöm inte att ange namn och ev. adressändring.

Medlemsavgiften bör vara inbetald senast den 30 juni för att du ska få FINNSAM-info i obruten följd.

Den som vill ha FINNSAM-info via post ska meddela detta till Anette Norberg

Sammanträde med ledningsgruppen för FINNSAM den 29 maj 2015

Närvarande:

Jan-Erik Björk, Tor Eriksson, Lena Gribing, Anette Norberg, Kjell Nordqvist, Kenneth Norrgrann, Maud Wedin och Maths Östberg.

Adjungerade: Eva Jernqvist, Lars-Olof Herou och Seppo Remes

Plats: Mållångsta

1) Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordföranden Maud Wedin

2 Val av mötesordförande

Till ordförande för mötet utsågs Maud Wedin.

3) Val av mötessekreterare

Till sekreterare för mötet utsågs Jan-Erik Björk.

4) Justering av protokoll

Mötets ordförande Maud Wedin och Kjell Nordqvist justerar protokollet.

5) Dagordningens fastställande

Dagordningen fastställdes.

6) Ekonomisk rapport

Kassören presenterade balans- och resultaträkningarna. Ledningsgruppen diskuterade posterna styrelsemöten och hemsida. Beslutade att informera om innehållet vid årsmötet.

7) Medlemsavgifter och utskick av FINNSAM-info

Enligt stadgarna är medlemsavgiften i första hand till för utskick av FINNSAM-info och i andra hand för övriga ändamål. Kostnaderna för tryckningen har ökat på senare tid och därför följde en diskussion. Denna utmynnade i ledningsgruppens förslag om oförändrad medlemsavgift samt för FINNSAM-info att

- a) den bör i första hand fördelas via sändlista och e-post
- b) medlem som önskar den via ordinarie post ska anmäla detta till Anette Norberg
- c) den bör tryckas i svart-vitt

8) Principbeslut om kostnader för extra övernattning vid ledningsgruppsmöten

Beslutade att låta årsmötet behandla och besluta i frågan.

9) Behörighet för norska kontot

Beslutade att kontakta Bo Hansson för närmare information m.m. Se årsmötesprotokollet

10) Stadgar, ledamöter och adjungerade

- a) Ändring av stadgarna beträffande antal ledamöter i ledningsgruppen samt mandatperioder. Beslutet tas av årsmötet.
- b) Ordinarie ledamot för Värmland saknas f.n. Kan komma att bli Christina Norbäck, Åmål
- c) Adjungerad ledamot för Östra Mellansverige. Frågan är inte aktuell.

11) Kommande konferenser

A) Höstkonferens 2015 i Gräsmark

Tor Eriksson nämnde att planeringen av höstkonferensen i Gräsmark är klar. Uppgifter om arrangemanget finns i kommande FINNSAM-info samt på hemsidan.

B) Vinterkonferens 2015-2016

Diskuterade föremåls- och byggnadsvårdskonferens i Stockholm/Skansen, eventuellt i slutet av mars. På programmet kan stå frågelistor, seminarier i olika ämnen etc. Tor Eriksson fick i uppdrag att arbeta vidare med idén och ska kontakta Tord Eriksson, som sedan tidigare är insatt i ärendet.

C) Vårkonferens 2016

Diskuterades några olika förslag. Ett alternativ som har diskuterats tidigare är södra Medelpad/Stöde med eventuellt tema migration. Frågan bordlades för vidare undersökning.

D) Höstkonferens 2016

Ledningsgruppen diskuterade Ljusnarsberg 9-11 september som ett tänkbart alternativ.

12) Hembygdens helg/år på Skansen samt Nordiska Museet 27-28 augusti 2016

Sveriges Hembygdsförbund fyller 100 år och Skansen fyller 125 år, vilket kommer att uppmärksammas vid Skansen. Diskuterades om att delta i firandet på något sätt. Tor Eriksson och Lena Gribing fick i uppdrag att arbeta vidare. I uppdraget ingår också att undersöka ett eventuellt medlemskap i Svenska Hembygdsförbundet.

13) Släktforskaradagarna i Nyköping 28-30 augusti 2015

FINNSAM har fått 14 000 kr i bidrag för att delta som ett resultat av Tor Erikssons ansökningar. Vårt deltagande kommer att ha både ett allmänt och ett lokalt perspektiv. Tor Eriksson och Lena Gribing ansvarar för vidare planering.

14) Rapporter

- a) Slutrapporten från Södermanland. Tor meddelade att rapporten är tryckt och klar. Alla deltagare och bidragsgivare får tillgång till var sitt exemplar.
- b) Finska förvaltningsområden. Tor informerade om sitt arbete att få kommuner att bli finska förvaltningsområden.
- c) Övriga rapporter. Inga.

15) Arkivet

Samtliga konferensrapporter är klara.

16) Övriga frågor

Inga övriga frågor.

17 Avslutning

Ordföranden avslutade ledningsgruppens möte.

Vid protokollet

Justerat

Justerat

Jan-Erik Björk

Maud Wedin

Kjell Nordqvist

FINNSAMs vårkonferens 29-31 maj 2015 i Alfta och Rättvik

Finnmarker är ofta gränsland. Årets vårkonferens hölls i gränslandet mellan Dalarna och Hälsingland, där också Svealand och Norrland möts. ABF:s kursgård Gläntan i Mällångstad på hälsingesidan stod för inkvartering, de flesta måltiderna och lokaler för en god del av föredragen medan lördagens föreläsningar och måltider var förlagda till Bingsjö bystuga i Rättviks finnmark. Arrangörgruppen bestod av Maud Wedin, Stig Welinder och Maths Östberg och deltagarlistan upptog cirka 60 namn.

Hus och bygder med historia

Fredagens föredrag inleddes med att Stig gav en översikt över hur metoder för datering med hjälp av årsvarv utvecklats. Dendrokronologi, dvs. åldersbestämning med hjälp av årsringar i trä, är i dag standardmetod för datering av virket i byggnader och ibland också av föremål. Också inristningar och dokument kan bidra väsentlig information i sammanhanget.

Därefter berättade Bertil Israels från Svärdsjö om dendrokronologi i praktiken. Prover behöver tas från flera av stockarna i en byggnad. Det är också viktigt att beakta byggnadens utseende och detaljer som knutarnas form vid åldersbestämning. Byggnadsvirke har ofta återanvänts varför avverkningsåret för en enskild stock inte självklart är liktydigt med byggnadsåret för huset ifråga.

Bertil Israels med ett urval av sina verktyg för dendrokronologisk bestämning, foto Jan-Erik Björk

Maud Wedin och Maths Östberg berättade om den trakt vi befann oss i. Förbi Mällångstad och vidare söderut över sjön Mällången gick den gamla färdvägen via Falun mot marknadsplatserna i Mälardalen. I Mällångsstuga vid sjöns södra ände fanns ett gästgiveri.

Längre tillbaka var handelsvaror även belagda med tull vid inrikes transporter och statskassan ville inte gå miste om några inkomster. 1632 tilldelades finnen Klemet Henriksson ett hemman i Mällångstad av landshövding Creutz mot att han höll uppsikt över varuflödet i trakten. Trots omgivningens protester blev Klemet kvar i bygden och hans ättlingar uppgick efterhand i den övriga lokalbefolkningen.

Skogsfinskt byggnadsskick var ett av konferensens teman. Rökstugan, rian och bastun är de tre skogsfinska karaktärsbyggnaderna. Någon bevarad rökstuga i norra Sverige är inte känd. I något fall står ruinen efter rökugnen kvar, som i Kölsjön i Hassela. I Dalarna har ett sent fynd gjorts av en rökstuga i Dymossen vid Valborgshöjden i Säfsen. De rökstugor som funnits bevarade till senare tid beskrivs som ganska enkelt beskaffade. Då välståndet i finnmarken var betydligt större under kolonisationsfasen var sannolikt också bostadsstandarden högre under denna tid.

Rian vid Klockargården i Bingsjö är den äldsta i Skandinavien som står på ursprunglig plats. I samma by är också Pekkosgårdens bagarstuga och rian på Danielsgården av särskilt intresse.

Under Stig Welinders ledning har skogsfinska gårdar grävts ut vid Svartviken i Stora Skedvi, i Grannäs på Alfta finnskog och i Råsjön i Medelpad. I Råsjön syns det att byggnaderna stått i vinkel mot varandra. Från Grannäs finns intressanta fynd som främst belyser levnadsstandarden i gården.

I ett brandstodsprotokoll från Lillskog i Färila från 1698 saknas uppgifter om ria och bastu på gården; varför är oklart. En rannsaking från Fansen beskrivs 1765 t o m inredningen i en stuga vars farstu hade dörrar i bägge ändar. På en karta från Stugubacken i Hanebo 1760 avbildas en fyrbyggd gård men uppgifter om gårdens utseende på 1650-talet saknas.

Brandstod Lillskog, Färila socken 1698	
En rökstuga värderad för	25 daler
En källarstuga gentemot	16 daler
En gäststuga	30 daler
Tvenne bodar med gott tak	20 daler
Tvenne nya stallar med tvenne bodar ovanpå	30 daler
Ett nytt fähus	20 daler
Get- och fårhus	8 daler
Tvenne foderlador	6 daler
Ett [...] grindar	2 daler
Ett par skaklar	16 öre
En släde	3 daler
Två stycken nya liar	1 daler
Summa	161 daler 16 öre

Brandstodsprotokoll från Lillskog.

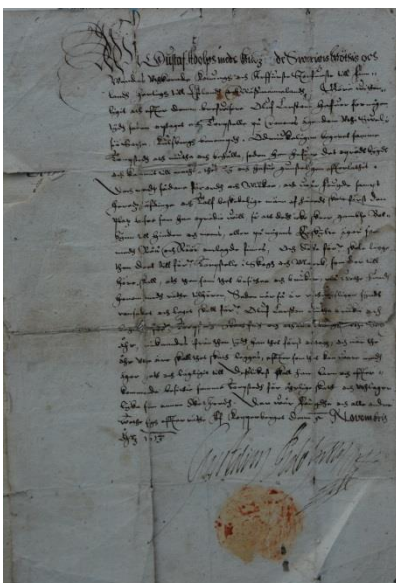

Maud Wedin visar en fyrbyggd gård i Stugubacken, karta från 1760, foto Jan-Erik Björk

Ett par härbren från skogsfinska gårdar i Los-Hamra har åldersbestämts dendrokronologiskt av Bertil Israels. Härbret från Tensskog i Los som daterats till 1640 står nu på hembygdsgården Gammeltomten och i Tandsjöborg, Hamra, finns ett härbre från 1716.

Gullberg på Alfta finnskog

Under byvandringen genom Gullberg berättade Ingvor Eriksson, född och uppväxt i byn, om de olika gårdarna och om människorna som bott där. I den äldsta gården öGårdsö fick vi se ett unikum; nedsättningsbrevet från 1613 finns bevarat i original. Lyckligtvis räddades kassaskåpet som det låg i, ur boningshuset då det brann 1937. I öGårdsö ådrog sig också gårdens loppis ett visst intresse.

Nedsättningsbrev rörande Gullberg från 1613.

Finnsammare lyssnar intensivt, foto Jan-Erik Björk

Många av gårdarna i Gullberg har stora boningshus, byggda runt 1860. Här har funnits skola och affär och det fanns också tidigt bil i byn som haft runt 100 invånare som mest. I dag finns tre hushåll med åretruntboende i byn.

Gårdar i Gullberg, foto Jan-Erik Björk

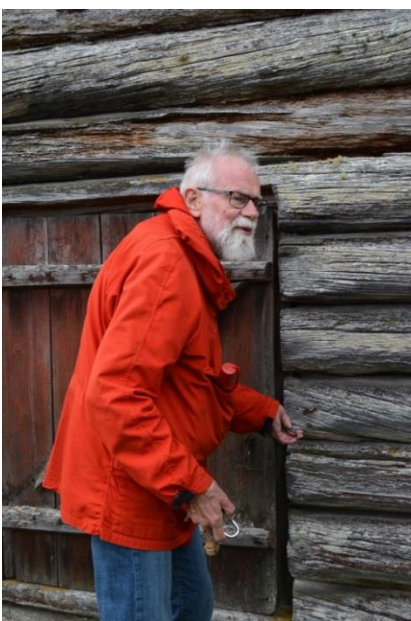
Dagen avrundades med en god middag på Gläntan och trevlig samvaro där samtalsämnen ofta nog hade skogsfinnsk karaktär.

Rättviks finnmark

Efter lördagens frukost gav Stig Welinder oss en introduktion till Rättviks finnmark och till sin bok *Rättviks finnmark på 1600-talet*. Rättviksfinnarna etablerade sig i det flitigt nyttjade utmarksområdet i socknens nordöstra del. Här finns finnbyarna Bingsjö och Finnbacka samt Dalstuga och det gamla bruket Dådran med svenskt ursprung.

Enligt en tradition skall Finnbacka ha anlagts 1613. Även 1616 nämns som första årtal för Rättviks finnmark. Det första kända nedsättningsbrevet utfärdades dock 1626 för Erik Andersson, som återvände till Finland och överlät hemmanet till brodern Mårten. I Finnbacka nämns 1628 Erik Jonsson samt Anders Olofsson. Med tiden etablerades flera hushåll i byarna där också åtskilliga lösfinnar uppehöll sig.

Efter Stigs inledning gav vi oss iväg mot Bingsjö. På inrådan av dem av oss som hade koll på väderleken, gjordes en välkommen rockad i programmet. Byvandringen i Bingsjö företogs därför under förmiddagen då det fortfarande rådde uppehållsväder. Under Stigs guidning fick vi både höra om byns skogsfinnska ursprung och om spelmännen och den årliga spelmanstämman som givit det nutida Bingsjö dess karaktär.

Stig Welinder låser upp dörren till rian vid Klockargården i Bingsjö, foto Jan-Erik Björk

Bingsjö

Klockargårdens rian, dendrokronologiskt daterad till 1753, blev ordentligt avsynad både in- och utvändigt. Aborrhgården (traditionen föreskriver denna stavning) skall ha tagits upp av Knut Karlsson från Grannäs i Alfta finnskog. Enligt C A Gottlund som kom till Bingsjö på sin resa 1817 tillhörde han släkten Makkoinen.

Vi rundade Pekkosgården där en av byns välkända spelmannsläkter har sitt ursprung och kom ned till Danielsgården med imponerande väggmålningar av Winter Carl Hansson och Elias Ersson. Har manne en skogsfinne stått modell för målarens version av Bibelns Lasarus? Gården ägs i dag av en stiftelse. Sommartid hålls den öppen för besökare och konstnärer av olika slag kan söka vistelsestipendier i gården.

Till vänster Livets trappa.
Foto Jan-Erik Björk

Till höger Bibelns Lasarus,
i form av en skogsfinne?

Dalstuga och Finnbacka

Dagens regnväder drog in över byn precis när det var dags för lunch i bystugan. Efter måltiden gjorde vi en tur till Dalstuga och Finnbacka. Dalstuga ligger vid sjön Amungens strand. Här fanns gästgiveri och byn var en gång i tiden inkörsport till Dalarna för många resenärer från Hälsingland. I Finnbacka ligger de äldsta gårdarna på södra sidan om den högt belägna Hälltjärn. Det nutida bynamnet började användas först på 1750-talet. Tidigare sade man Hällstensåsen eller Backa (Backan, Backa torp).

Rörliga fäder och lokala traditioner

Åter i värmen i bystugan fick vi höra Kerstin Cassel från Södertörns högskola. I sin föreläsning om folkvandringar och människor i rörelse framhöll hon att människor, idéer och varor alltid varit i rörelse. Därmed breddade hon perspektivet och satte in den skogsfinska mobiliteten i en global kontext.

Kerstin Cassel.

Bilden visar att det kanske är rörligheten som främst karakteriserar människan. Foto Jan-Erik Björk

Före middagen kunde de som ville besöka någon intressant plats i byns närhet: Björnskalleudden, Trollstenen eller rian vid Grällsgården. Jag valde Trollstenen där finnen Toivakka enligt sägnen skall ha

bosatt sig med sin familj sedan trolen flyttat ut. Liksom Gottlund kunde vi dock konstatera att utrymmet nog var i minsta laget.

Björnskalleudden foto Jan-Erik Björk

Efter en läcker middag i den välfyllda bystugan gick vi över till kyrkan, där PeO Österholm berättade om bingsjöspelmännen genom tiderna och presenterade de låtar som spelades av Lars Ljunggren på fiol och Walters Börje Edenius på orgel och piano. Kanske var det växlingen mellan byns relativt avskilda läge och de influenser utifrån som ändå inte saknades, som gav de många och mycket drivna spelmännen från Bingsjö en så speciell och omtyckt stil. För kvällens andakt stod diakonen Ewa Hall Aldegren.

Mångsidiga skogsbor

Söndag morgon bjöd på en föreläsning av Magnus Elfwendahl, stadsantikvarie i Uppsala. Han har deltagit i projektet Skogsfinsk arkeologi som letts av Stig Welinder och han talade nu om hur arkeologin kan bidra till förståelsen av den skogsfinska materiella kulturen. De fynd som gjorts visar, tillsammans med andra källor och med hjälp av olika analysmetoder, att skogsområdets ekonomi var mer diversifierad och att den hade större spännvidd än den i odlingsbygderna, oavsett om man var svensk eller finne.

Magnus Elfwendahl

Keramikens många sidor

Arkeologin bidrar med infor. om skogsfinsk kultur

Därefter vidtog FINNSAMs årsmöte där de sedvanliga punkterna raskt klubbades under Bo Hanssons flinka ledning. Protokollat återfinns på annan plats i detta blad.

Nytt på Finnskogsmuseet

Några deltagare bröt upp direkt efter lunch men flertalet åkte vidare till Finnskogsmuseet i Alfta för en förhandsvisning av de ny upprustade lokalerna och den nya, omarbetade utställningen. Vi bevistade också museets återinvigning med medverkan bl. a av Olle Westling och Gunnar Ärnström. Lars-Olof Herou förmedlade FINNSAMs lyckönskningar till Maths Östberg och överräckte FINNSAMs gåva i form av en grundplåt för nya inköp till museets bibliotek.

Svepask, Finnskogsmuseet

Föremål från Finnskogsmuseet

Tack ó vi ses!

Avslutningsvis vill vi rikta ett varmt tack till arrangörgruppen för en väl planerad och genomförd konferens, till personalen vid Gläntan och Bingsjö bystuga för god mat och fin service, till alla deltagare för god gemenskap och trevlig stämning. Sist men inte minst skall våra sponsorer, Kungliga Patriotiska Sällskapet, Ovanåkers kommun och Alfta-Ovanåkers församling, ha ett stort tack för att ni bidrog till lyckade och trivsamma dagar i Alfta-Rättvik.

Nu ser vi fram mot höstens konferens i Gräsmark ó väl mött!

Delsbo i juni 2015

Eva Jernqvist

Edsbyn & Alfta
Ovanåkers kommun

Svenska kyrkan
ALFTA-OVANÅKER

Kungl. Patriotiska Sällskapet

**LETTERSTEDTSKA
FÖRENINGEN**

FONDEN SVERIGE
FINLAND

Ny utställning mm vid Norsk skogfinsk museum

Torsdag 14 maj åpnet utstillingen "Flettverk - Mangfold, materiale, kunnskap, teknikk" ved Svullrya gamle skole.

Søndag den 14 juni ble den historiske vandreruta "Finnskogrunden" åpnet. Under den offisielle åpningen på Lebiko ble Norsk Skogfinsk Museum berømmet for sitt arbeid for skogfinsk kultur og bygningsvern av riksantikvar Jörn Holme. länk <http://www.glomdalen.no/tv/lebikostien-3-241A6C93.html>

Norsk Skogfinsk Museum finns på Facebook. <http://www.skogfinskmuseum.no/om-oss/finnetunet/>

Protokoll fört vid FINNSAM: s årsmöte i Alfta-Bingsjö den 31maj 2015 FINNSAM = Finnbygder i samverkan Närvarande ett 30-tal medlemmar.

§ 1 Mötets öppnande

Mötet öppnades av Maud Wedin, Falun som hälsade alla välkomna till förhandlingarna.

§ 2 Ordförande för mötet

Till ordförande för mötet valdes Bo Hansson, Borlänge.

§ 3 Sekreterare för mötet

Till mötets sekreterare valdes Jan-Erik Björk, Källby.

§ 4 Protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Tor Erikson, Örebro och Jon Bodin, Säter.

§ 5 Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

§ 6 Godkännande av kallelse

Kallelsen framgår av utskickat program till konferensen. Kallelsen godkändes.

§ 7 Årsredovisning för 2014

- a) Verksamhetsberättelse. Den lästes upp av sekreteraren. Årsmötet beslutade att godkänna verksamhetsberättelsen.
- b) Ekonomisk berättelse (balans- och resultaträkningar). Dessa kommenterades översiktligt av kassören.

§ 8 Revisorernas berättelse

Bo Hansson kommenterade revisionsberättelsen. Av den framgår bl.a. att revisorerna föreslår årsmötet att styrelsen/ledningsgruppen beviljas ansvarsfrihet för verksamheten 2014.

§ 9 Fastställande av årsredovisning för 2014

Årsmötet fastställde årsredovisningen för 2014.

§ 10 Beslut om ansvarsfrihet

Årsmötet beviljade styrelsen/ledningsgruppen ansvarsfrihet för verksamheten 2014.

§ 11 Fastställande av medlemsavgift för 2016

Årsmötet fastställde styrelsens förslag om oförändrad medlemsavgift.

§ 12 Principbeslut om övernattningskostnad för ledningsgruppen

Maud redogjorde för bakgrunden till ärendet. Det var positivt att styrelsen kunde samlas och sammanträda i samband med konferenserna. Styrelsens förslag var att kostnaden för logi skulle belasta FINNSAM, medan mat och frukost skulle bekostas av resp. ledamot. Diskussion utbröt, varvid ordföranden ställde proposition om följande alternativ: ja för styrelsens förslag och nej för styrelsens förslag med tillägg för frukost. Alternativ ja segrade med flest röster. Det innebär att FINNSAM ska stå för logikostnaden, men att var och en betalar sin frukost och kvällsmat.

Budget

§ 13 Kassören kommenterade utdelat förslag till budget. Vissa ändringar rörande FINNSAM-info i postform hade beaktats i budgeten:

- a) endast svart-vitt
- b) endast till dem som så begär

Budgeten fastställdes.

Fastställande av vid höstmötet 2014 presenterade stadgeändringar

§ 14 Sekreteraren redogjorde för de stadgeändringar som hade presenterats vid höstmötet i Södermanland 2014; antalet ledamöter i ledningsgruppen och mandattiden för dessa.

Stadgeändringarna fastställdes.

§ 15 Val av ledningsgrupp

Enligt valberedningens förslag och efter diskussioner valdes följande ledamöter mm:

a) ordförande/sammankallande för 2 år Maud Wedin, Falun

b) kassör kvarstår 1 år Anette Norberg, Vargträsk

c) övriga ledamöter:

Region	Ordinarie, växl. mandattid	Ersättare/vara
Övre Mellannorrland	Tord Eriksson, Stockholm 2 år	Maarit Kalela-Brundin, Umeå
Mellannorrland	Maud Wedin, Falun 1 år	Kjell Nordqvist, Järbo
Gävle-Dala	Maths Östberg, Alfta 2 år	Barbro Sindler-Hult, Falun
Bergslagen	Tor Eriksson, Örebro 1 år	Kenneth Norrgrann, Uppgränsta
Tiveden	Lena Gribing, Finnerödja 2 år	Jan-Erik Björk, Källby
Värmland	Christina Norbäck, Åmål 1 år	Niclas Persson, Torsby
Norge södra Finnskogen	Birger Nesholen, Kirkenær 2 år	Jan Myhrvold, Gjerdrum
Norge norra Finnskogen	Mary G Tangen, Tørberget 1 år	Steinar Vermundsdammen, Vermundsjön

Val av firmatecknare

Årsmötet beslutade att välja för 1 år

§ 16 **för svenska kontot** sammankallande/ordförande Maud Wedin, Bergalid 3, 791 32 Falun, personnummer 590329-7827 och kassören Anette Norberg, Västra Vargträsk 13, 921 92 Lycksele, personnummer 470109-8784 var för sig.

för norska kontot ordinarie ledamoten Mary G. Tangen, Nordholtvegen 34, NO-2429 Tørberget, personnummer 18034928084.

Samtidigt beslutad årsmötet att rätten för tidigare firmatecknare att teckna firma upphör i och med detta beslut.

för svenska kontot sammankallande/ordförande Maud Wedin, Bergalid 3, 791 32 Falun, personnummer 590329-7827 och kassören Anette Norberg, Västra Vargträsk 13, 921 92 Lycksele, personnummer 470109-8784 var för sig.

för norska kontot sammankallande/ordförande Maud Wedin, Bergalid 3, 791 32 Falun, personnummer 590329-7827, kassören Anette Norberg, Västra Vargträsk 13, 921 92 Lycksele, personnummer 470109-8784 samt ordinarie ledamoten Mary G. Tangen, Nordholtvegen 34, NO-2429 Tørberget, personnummer 18034928084 var för sig.

§ 17 Val av revisorer och revisorssuppleant

Till ordinarie revisorer valdes Terje Bredvold, Åsnes Finnskog och Bo Hansson, Borlänge. Till revisorssuppleant valdes Eva Jernqvist, Alfta.

§ 18 Val av valberedning

Till valberedning valdes Seppo Remes, Hallstahammar tillika sammankallande samt Lars-Olof Herou, Ludvika och Britt Karin Larsen, Hernes

§ 19 Val av övriga funktionärer/adjungerade

Inga val gjordes.

§ 20 Förslag och information från ledningsgruppen

Något förslag/någon information förelåg inte.

§ 21 Info om konferens hösten 2015 i Gräsmark

Tor Eriksson nämnde att den arrangeras den 4-6 september. Föreläggningen äger rum på Gräsmarksgården. Programmet framgår av FINNSAM:s hemsida och FINNSAM-info.

§ 22 Förslag till konferens våren 2016

Maud framhöll att tidigare alternativ främst har handlat om Medelpad/Stöde. Det innebär att hon än en gång skulle medverka i planering mm av en konferens och menade att det inte var möjligt just nu. Björn Sonesson föreslog Västmanland eller Närke. Något beslut togs dock inte, utan frågan skulle tas upp på nytt vid höstkonferensen.

§ 23 Förslag till arkivkonferens vintern 2016

Tor orienterade om styrelsens förslag om föremåls- och byggnadsvårdskonferens i Stockholm/Skansan, eventuellt i slutet av mars. På programmet kan stå frågelistor, seminarier i olika ämnen etc.

Årsmötet godkände inriktningen. Tor Eriksson och Tord Eriksson arbetar vidare med idén.

§ 24 Förslag till konferens hösten 2016

Tor informerade om styrelsens förslag till konferens i Ljusnarsberg. Den skulle komma att arrangeras preliminärt den 9-11 september. På programmet kan stå exempelvis migration Ljusnarsberg-Värmland, visning av den finska bibeln, byggnader och gårdar etc.

Årsmötet godkände inriktningen. Tor Eriksson arbetar vidare med förslaget.

§ 25 Släktforskardagarna i Nyköping 28-30 augusti 2015

Tor nämnde kort att FINNSAM fått ekonomiskt stöd från Eskilstuna och Oxelösunds kommuner samt Landstinget i Södermanland. Ett 10-tal deltagare har anmält intresse för medverkan i FINNSAM:s monter. Man efterlyste lämpliga föremål till montern.

§ 26 Rapporter

Tor framförde att Södermanlandsrapporten är klar.

§ 27 Övriga frågor

- a) Maarit Kalela-Brundin menade att namnet för den nybildade regionen Övre Mellannorrland inte är lyckat. Hon föreslog benämningen Ångermanland-Södra Lappland. Diskussion utbröt men något beslut togs inte av årsmötet utan ledningsgruppen fick i uppdrag att arbeta vidare med frågan.
- b) Mats Jonsson påpekade att Finland som självständig nation fyller 100 år 2017. Han föreslog att detta jubileum bör uppmärksammas på något sätt.

§ 28 Mötet avslutas

Ordföranden tackade för intresset och avslutade mötet.

§ 29 Tack till arrangörerna

Ett stort tack riktades till arrangörerna för en mycket intressant och väl genomförd konferens.

Bo Hansson
Ordförande

Jan-Erik Björk
Sekreterare

Tor Eriksson
Justerare

Jon Bodin
Justerare

Inbjudan till Skandinavisk skogsfinsk höstkonferens i Gräsmark 2015

Fredag 4 september

11.00 ó 12.00 Registrering, inkvartering m.m. Gräsmarksgårdens Camping
 12.00 ó 12.45 Lunch på Kalasmakeriet i Gräsmark
 12.45 ó 13.00 Konferensen öppnas. Presentation av FINNSAM. *Maud Wedin*
 13.00 ó 15.30 Utflykt med egna bilar till Timbonäs, Kammesmack, samt Rian i Kullen.
 (Långnäs-Timbonäs byalag).

Åter på Gräsmarksgårdens camping:

16.00 ó 17.45 Föredrag: Skogsfinsk kolonisation i Gräsmark före 1700.
Niclas Persson/Jan Myhrvold

Hembygdsgården Gräsmark

18.00 - 19.00 Visning av hembygdsgården (Gräsmarks hbf)
 19.00 - 21.00 Rökstugekväll på Gräsmarks hembygdsgård (Gräsmarks hbf). Middag: Motti & fläsk.
 Värmlands Hembygdsförbund informerar om sitt rökstugeprojekt. Underhållning av lokala spelmän.

Lördag 5 september

08.15 ó 17.00 Busstur på Gräsmarks södra Finnskog. Mängen, Humsjön, Borrsjön, Tiskaretjärn, Ängen, Säljsjön. *Bror Andersson/ Lokala representanter.*
 12.00 Lunch vid Rokkmakkstugan

Åter på Gräsmarksgårdens camping:

17.00 ó 18.00 Föredrag: Det skogsfinska DNAprojectet. Modern teknik ger nya möjligheter
Jan Myhrvold/Niclas Persson
 18.15 ó 19.00 föredrag: Tidig migration till och från Gräsmark. Interessanta exempel.
Jan-Erik Björk
 19.30 Middag på Gräsmarksgården

Söndag 6 september Gräsmarksgårdens camping:

09.00 ó 10.30 Föredrag: Gräsmarks finnskogs 1700-tal. *Gabriel Bladh*
 10.45 ó 12.00 FINNSAMs höstmöte inkl. rapporter från div. project.
 12.00 ó 13.00 Lunch och avresa

13.15 ó 15.00 Överkurs: Utflykt med egna bilar till Gräsmarks nordligaste finnskog. Poptorp, Lusketorp, Soranstorp. Guide: *Bror Andersson/Lokala representanter.*

Kommentarer till programmet:

Fredag: På Kammesmack i Timbonäs möter ägaren Edit Hellberg upp även denna gång. Vi kommer främst att titta på stjärnstenen, dvs. pentagram ristat i en sten. Om tiden medger så tittar vi även på en kvei, dvs. inhägnad murad av sten för kreaturens "natthärbärke", samt fägata med stenmurar. Sevärt är också odlingslandskapet med den otroliga mängd sten som brutits för de små åkrarna.

Det andra besöksålet är rian i Kullen Timbonäs. Representanter för byalaget deltar.

Fredagens utflykt sker i egna bilar.

Kvällen tillbringas på Gräsmarks Hembygdsgård, där vi intar motti med fläsk i rökstugan. Vi får underhållning i form av spelmän som spelar låtar av Lomjans-Per m.fl. lokala spelmän.

Lördag: Första besöksålet är Lomjansstorp i Mängen där den kände spelmannen Lomjans-Per bodde. I området har bedrivits gruvverksamhet, mest kopparbrytning. Vi hinner dock inte besöka den nedlagda gruvan men hinner förhoppningsvis få lite information om denna hantering, som enligt uppgift ska ha inletts redan på 1600-talet.

Sedan fortsätter resan till Tiskaretjärn, där vi besöker i första hand reservatet med ett mycket sevärt odlingslandskap, men vi gör även ett kort besök på gården som drivs av föreningen Ekosofia.

Vidarefärden sker genom Borrsjön med ev. kortare stopp, och sedan vidare till Södra Ängen, där lunch intas i Rokkmakstugan. I Södra Ängen tittar vi på den fina byn med kulturlandskapet vid Ängsjön som är klassat som riksintresse. I byn finns bl.a. tre bastur bevarade (- även om de är infodrade och svåra att upptäcka), samt en timmerloge från 1739 som sägs vara Gräsmarks äldsta byggnad. Ytterligare intressanta byggnader finns, bl.a. Öststuga som har bevarat det första kända köpebrevet i Södra Ängen från 1671, då Mats Mattsson Ikoinen köpte Ängen. Vi besöker även norra Ängen, med stopp vid den ria som finns där.

Om tiden medger så kommer återfärden till Gräsmark att ske via Ulvsjön, Salungen, Bjurbäcken, Långjohanstorp och Västerrottna.

Övrigt:

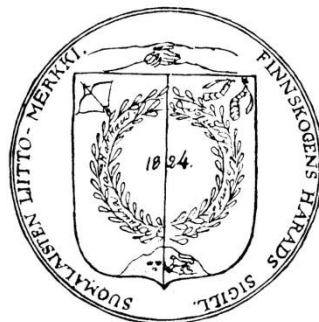
Vi bor på Gräsmarksgårdens Camping som ligger ca 1 km från kyrkan i Gräsmark. I campingens lokaler sker även föreläsningar och söndagens möte, samt lunch söndag.

Fredagens lunch samt lördagens middag sker på Kalasmakeriet som ligger i närheten av campingen.

Lördagens rundresa sker med buss, och kan vid stort deltagareantal behöva kompletteras med några egna bilar. I så fall har deltagare i hela konferensen företräde till plats i bussen.

Gräsmark info: I Gräsmark finns Ica-affär med god sortering.

Arrangörer:

**Solør-Värmland
Finnkulturförening**

Medarrangörer:

Timbonäs-Långnäs byalag, Gräsmarks hembygdsförening, Rokkmakks fritidsförening, Värmlands hembygdsförbund

Bidragsgivare:

BERGVIK SKOG

Härmed anmäler jag mig till FINNSAM:s höstkonferens /
Skandinavisk Skogsfinnsk konferens
i Gräsmark, Sunne Kommun 4 - 6 september 2015

Namn: .....

Adress:.....

Telefon:.....

e-post:.....

Fre-sön hela konferensen	med logi	ca 1300 kr	_____ (x-a för aktuellt alternativ)
Fre-sön " "	utan logi	ca 1100 kr	_____
Lör-sön	med logi	ca 1000 kr	_____
Lör-sön	utan logi	ca 900 kr	_____
Fredag	utan logi	ca 400 kr	_____
Lördag	utan logi	inkl. middag ca 700 kr	_____
Lördag	utan logi	exkl. middag ca 500 kr	_____
Söndag	utan logi	inkl. lunch ca 300 kr	_____
Enbart föredrag, fredag		200 kr	_____
Enbart föredrag, lördag		200 kr	_____
Enbart föredrag, söndag		100 kr	_____

Logi i stugor och vandrarhem i flerbäddsrum, priset är baserat på att en stor del av bäddarna utnyttjas, även överslafer. Önskemål om logi även torsdag till fredag anges nedan.

Priset förutsätter egen städning, annars tillkommer 50-100 kr/person.

För dig som inte tar med egna lakan & handdukar, så finns det att hyra för 100 kr.

Priserna är preliminära och kan komma att justeras något beroende på deltagareantal och eventuella ytterligare bidrag/sponsring.

Önskemål övrigt (Extra logi torsdag-fredag, kost etc.): _____

Önskar dela rum med: _____

Anmälan senast månd. 3 augusti till

Namn: Christina Norbäck

Adress: Ödmansgatan 34, SE-662 34 ÅMÅL

e-post: kulturproducent@gmail.com

Tel: 070-651 86 54

Bastu från Råbäcken foto Jan-Erik Björk

Rökstuga från Rintetorp foto Jan-Erik Björk

Axplock av evenemangstips, sommaren 2015

Sammanställt av Maths Östberg, Finnskogsmuseet

Solør-Värmland Finnkulturforening

11/7 09.00 Tanken (Finnskogen Kro- og Motell), Svullrya, öBli kjent med Finnskogenö, lokal- og slektshistorisk busstur, området Røjdåfors ó Mulltjärn ó Hollandstorp, ca. 4 timer, guide: Jan Myhrvold, påmelding: jan@fennia.nu, mobil 977 07604

Finnskogen Turistforening, ur turprogrammet

27/6 11.00 Nedre Øieren gård, Foredrag om Gottlund, røkbastubad erbjuds, mat o dryck, ingår i öGottlunds 10-årö

5/7 11.00 Shellstasjon på Namnå, 10-torpsrunden, Ca 12 km, godt fottøy

18-19/7 10.00 Lebiko, Slåtton, Åsmund Skasdammen 918 34 501

29/8 11.00 Lebiko, 7-torpsrunde, 8 km, turleder: Åsmund Skasdammen

30/8 10.00 Kommunehuset Folkvang, Flisberget, ca 6 km, godt skotøy

5/9 11.00 Åranstorpet (Orala), Åranstorpet ó Slettmoen - Dragonmoen ó Åranstorpet, ca 8 km

13/9 09.30 Lundersæter kirke, 10.00 Nedre Øieren, Kjerkeveg mars til Lundersæter, 15 km, lunch ved Gubbetjøernet, kirkekaffe, 17.00 Gudstjeneste etter gammel liturgi

Finnskogdagene, Svullrya 10-12/7

10/7 18.00 Republikken proklameres, 18.45 Bekransning av Gottlundssteinen, 20.00 öSpillet om innvandreneö

11/7 se Solør-Värmland Finnkulturforening

10.00 Finnetunet, To timers bussrundtur på Finnskogen med Birger Nesholen

10.00-17.00 Utstilling på gamle skolen (Norsk Skogfinsk Museum), Slekthistorielaget på eldrehuset

11.00-16.00 Finnetunet, öLivet i hverdagenö med ulike sysslor, motti og flesk

18.00 öSpillet om innvandreneö

Åsnes Finnskog Historielag

28/6 12.00- Tyskeberget, Vestlien-stevne, bl.a. bokbad, underholdning

19/7 Faldaasen Skolemuseum, Åpen dag

Søre Trysil Grendeutvalg og Trysil Finnskog nettverket

12/9 Oddheim i Søre Trysil, Finnskogen Familiedag, Læring ó gøy ó musikk ó teater ó lokalmat ó salgsboder ó dyr ó skog

Galåsen, Trysil

18/7 12.00-24.00 Sommerkonsert i Åsa, serveringssteder, bl.a. svedjerug-foccacia

13.00 Skulhuset, Finnarnas väg till Galåsen, foredrag ved Bo Hansson, 14.00 Avdukning av statuen av Henrik Henriksen Himainen dansende med sin frue Ingeborg Mattesdatter, taler, musikk

Stora Kils hbf

9/8 Nävgrötsfest

STF Värmland

15/8 11.00 Informationscentralen i Lenungshammar, Vandring Hedeneturen i Glaskogen 11 km, anmälan senast 12/8, 0570-46 11 27, 070-337 30 46

Älgå hbf

11/7 14.00 Hembygdsdag, aktiviteter samt årets tema öullenö, underhållning, motta och fläsk

15/8 14.00 Sensommarfest med motta och fläsk

Gammelvala, Brunskog 18-25/7

Servering av nävgröt

Västanå Teater, Lomjansguten óen spelmannsságen

Efter Lars Anderssons roman

20/6-29/8 Beráttarladan vid Rottneros Park, 50 förestállningar, vardagar 18.00, helger 16.00Ticnet: 077-170 70 70, www.ticnet.se Scala: 054-19 00 80 www.scalateatern.comwww.vastanateater.se**Sunne hbf****1/7, 8/7, 15/7, 22/7, 29/7** 17.00-20.00 Návgrötskvállar m underhállning, allsång 29/7**FINNSAMs höstkonferens i Grásmarks sn 4-6/9**www.finnsam.org**Timbonás-Lángnás Byalag, Grásmarks sn****9/8** Finnkulturdag

10.00 Torpvandring, guide: Mats Andersson, ingår i öGottlund 2021ö

Fryksände hbf**25/7** 12.00-16.00 Kollsberg, Hembygdsdag, motti med flásk**Lekvattnets hbf****25/7** 09.00- Ritamáki, Slátter, medtag gärna redskap, föreningen bjuder slátterfolket på motti**8/8** 11.00-15.00 Karmenkynna, Hembygdens Dag**Bastválen's Bygdegårdsförening, Östmarks sn****27/7** 10.00-13.00 Torpvandring, medtag matsäck, 0560-240 53**5/9** 18.30-21.30 Mottikváll, levande musik**10/10** 18.30-21.30 Reskkalas, levande musik**Lillskogshöjdens Bygdegårdsförening, Östmarks sn****15/7** 12.00-16.00 Mottikalas m underhállning av Bo Carlsson (Dan Andersson-tolkare),

Bokning 070-602 75 33

26/7 10.00-13.00 Torpvandring**27/9** 15.00-18.00 Reskkalas med underhállning**Södra Finnskoga hbf****9/7** Tomta, Skráckarberget, Kvállsgemyt/beráttarkváll, underhállning, návgröt och flásk**18/7** 09.00- Tomta, Skráckarberget, Sláttergille, medtag gärna redskap, servering**Södra Finnskoga Byalag****24/7** 17.00- **25/7** Járpliden, Jularbofestivalen öLivat i Finnskogenö, dans, allspel, scenupp-trádande, buskspel, servering, guidning i byn**Rikkenbergets hbf****28/6** 10.00 De vilda blommornas dag, Björn Ehrenroth guidar i den rika o unika floran**8/8** 13.00-17.00 Finngårdens Dag, underhállning, motti och flásk**Nätverket för Bygdeforskning i Tiveden, 15-18/7 Rötter i Tiveden**Tivedstorp, Byavandringar och förelásningar, árets tema: Brukshistoria, forskarhjálp, försäljning, www.rotteritiveden.nu**Finnerödja hbf****2/8** Hembygdsdag**Tiveds hbf****9/8** 10.00-16.00 Dammtorp, Tivedsdagen**Grás Bygdegårdsförening, Sunnemo sn****8/8** 09.00 Södra delen av Grás, Guidad vandring Finnvágen 9 km från Bosjön till Grás, servering av kolbullar under vandringen, information 0563-930 26, 010-224 74 94**Rámmendagarna 11-12/7****11/7** 09.00-13.00 Vandring med guide på Rámsbergsleden

12/7 11.00-12.50 Kulturvandring med guide på kyrkogården
13.00-16.00 Hembygdsgården firar 40 år

Grythyttans hbf

1/7 19.00 Skräddartorp, Temakväll, Lennart Hedberg berättar om Hertig Karl och skogsfinnarna

Sävsjöns Bygdeförening

27/6 18.00 Mången, Festkväll, 070-303 30 43

25/7 Sävsjöns Dag

Dan Anderssonveckan 25/7-2/8 i Ludvikabygden, ur programmet

26/7 10.00-17.00 Rikkenstorp, Finnmarknad, hantverkare, utställare, lokala producenter, antikvariat, finnmarksutställning, Kirsten Holm spelar på kantele i rökstugan, servering, medtag gärna något att sitta på, 10.00 föreläser Nils Holmdahl och invigs utställningen öDan Andersson och den samtida litteraturenö, 12.45 samtalar Bo Hazell, Göran Greider och Nils Holmdahl kring människor på marginalen i finnmarken, www.rikkenstorp.se

30/7 11.00-15.00 Gänsen, Kulturdag, 11.00 byavandring, utställning och hantverksförsäljning, servering, musikunderhållning

31/7 09.30-15.30 Rikkenstorp, Guidad vandring (8 km) med Nils Holmdahl till Kaljoberg, Bränntjärn, Kestina, Sikkao, inleds med kort Dan Andersson-föreläsning, medtag stövlar, matsäck

11.00-15.00 Kullen, Bystugan, Nävgröt med fläsk, 11.30 sjunger och berättar Pernilla Sundin om vallgång och vallristningar från Kilsbergen till finnmarken

16.30-17.30 Bränntjärnstorpet, Guidad vandring (2 km) med Nils Holmdahl, 18.00 Anna-Stina Knas ókvinnan i Bränntjärn, berättarföreställning, Maria Sedell, berättare och Andreas Jakobsson, cello

STF Dala-Bergslagen

23/8 10.00 Långmyra (09.00 Sporthallen, Ludvika, 09.30 OKQ8 i Grangärde), vandring 8-10 km, medtag matsäck

Säfsenveckan

5/7 11.00-16.00 Säfsbydagen, Invigning av veckan i kyrkan, servering i Bakarstugan, utställning i församlingshemmet

6/7 11.00-16.00 Skifsendagen, Finngården Skifsen, Guidning, servering, rökbastu, hantverk, underhållning

7/7 11.00- Ulriksbergsdagen, Servering, bildspel och guidning

8/7 11.00-17.00 Gravendalsdagen, Provapå-smide, utställningar, knivmakare, kolbullar mm

9/7 11.00-16.00 Håndagen, Servering, skinnförsäljning, vandring på Naturstigen, kantele-föreställning för barnen

10/7 11.00-17.00 Strömsdalsdagen, Guidning i Villbäck, hantverksmarknad, servering, utställning i Dagkarlstugan, underhållning, smeder i arbete o provapå-smide

11/7 Fredriksbergsdagen, Sikfest på Säfsnäs Hembygds gård med utställning på logen, underhållning

Nils Parlings Vänner

29/7 16.00-ca 19.00 Säfsnäs hembygds gård i Fredriksberg, Nils Parling Dagen, Bengan Jansson m dragspel, Parlingpriset till Nils Holmdahl, högtidstalare Ulf Lundén, DD, servering, medtag något att sitta på

Skifsens Vänner, Säfsnäs Finnmark

6/7 och 15/8 14.00 Finngården Skifsen, rökbastubad, 070-55 207 55, info@skifsen.se

19/9 Skifsenlunken, vandring öna Skifsenledenö 22 km via Skifsen o Drafsen, vätskekontroller, sopplunch, anmälan före 13/9, 070-55 207 55, info@skifsen.se
www.skifsen.se

Tobakspinnarstämman i Nås 26-29/6

Finnmarkskurser i sång (Hanne Kjersti Yndestad) och spel (Joel Bremer), www.tobakspinnarstamman.se

Närsens Bystugeförening, Nås Finnmark

18/7 14.00 Finnmarksträffen vid Utsikten (reservlokal: bystugan), berättelser, sång, dans o. musik, hantverk, kolbullar

Föreningen Borta Med Vinden

5/9 12.00-18.00 Bössmen´s i Digerliden, öTjårdoft på Finnmarkenö, Familjedag, underhållning, ridning, kulturpromenad, tjårdal, mila, gäster berättar bl.a. om utvandringen från Finnmarken

Finnmarkens hbf, V Dalarna

29/8 15.00 Jan-Erikes kvarn (skyltat fr. Rv 26), Kvarnafton, underhållning, servering

Kultur i Tiomilaskogen

23-25/7 på Malungs Finnmark i byarna mellan Malung och Hagfors

Lejsme Pers afton med Malungs Spelmanslag

23/7 18.00- Rihimäki, Gammeldags spelmansstämma, servering

Finnskogsriket

17/7 13.00- Locksjön, Visning av rökstugan med eld i ugnen, enklare servering, 14.00 guidar Stefan Olander i kyrkans reservat

9/8 09.30 vägskälet i Vittsjön, Ängsslätter, medtag matsäck och redskap, tillsammans med naturskyddsföreningarna Bollnäs o Voxnadalen

21/8 13.00 Locksjön, Officiell invigning av rökstugan

Gävle-Dala Finnkultur

25/6 17.00 Nybovallen (söder om Skålsjön), Ägarna visar vallen, äv. promenad till Rönning-Pelles, medtag matsäck

Folkmusikens Hus

30/6 10.00- 1/7 13.00 Danielsgården, Bingsjö, Kurs i Bingsjölåtar och Bingsjöspelmän med Jonny Soling, anmälan senast 9/6, www.folkmusikenshus.se

1/7 10.00-14.00 Danielsgården, Bingsjö, Danskurs: Päckos Gustaf i dans och musik, Christine Löfgren och Jonas Holmén, anmälan senast 9/6, www.folkmusikenshus.se

Bingsjö by, Rättviks Finnmark

30/6 18.00- 1/7 24.00 Bingsjöstämman, www.folkmusikenshus.se

Finnbacka Bystugeförening, Rättviks Finnmark

7/7 16.00-20.00 Hantverksskväll, servering

Bymella, Utomhertens Bygdeförening

23/7 och 26/7 15.00 Grannäs, Kjell Söderlund berättar på platsen för utgrävningen av rökstugan, specialpris på romanen öMarken brinnerö, guidning 50:-, medtag fika

Hanebo Naturskyddsförening

9/8 08.00- Stugbacken, Ängsslätter, medtag redskap och mugg

Finnskogens Vänner, Bollnäs Finnskog

18/7 14.00- Katrineberg, Finnskogsträffen, sedvanligt program

Skräddrabo Bygdegårdsförening och Finnskogsmuseet

9/7 08.00 från Bollnäs via Alfta och Edsbyn, Busstur till Finnskogsmuseet, Stig Welinder om arkeologi i utmark, motti, Flätsbo gruva, Getryggen med gravfält, Nybo fäb., avslutningsmiddag på Skålsjögården, anmälan 0271-550 30

Byarna på Järvsökogen

13/7 11.00-16.00 Öppet Hus på Fluren, Hästberg, Sidskogen, Svedbovallen och Harsens Fäbodmuseum samt ramsågen i Långbo

17.00 Mat och musik på Harsagården

STF Ljusdal

28/6 10.00 Hästberg (09.15 Ljusdalsbygdens Museum, 09.30 Järvsö Turistbyrå), Roland Persson berättar om byns historia och visar gårdsmuséet vid Gammelåkers, medtag fika

Finnmarkens historiegrupp, öLär känna våra finnmarkerö, egna bilar o egen matsäck
2/7 17.00 E 45, Fågelsjövägskälet, Näveråsvallen (om växter) ó Svartåvallen (de samvets-
 ömma och fortsättningskolan)

9/7 17.00 väg 310, bron över Voxnan, Lusugn ó Tornet i Björkberg ó Bäcksveden ó
 Hudiesenlahti

16/7 17.00 ICA i Los, Losvallen

23/7 17.00 Rullbo, vägskälet mot Ängersjö, Djupsjöberg ó Älgemyra

30/7 17.00 ICA i Los, Kårböleskog

Loosveckan 11-19/7, ur prel. programmet, www.loos.se

11/7 11.00 Karlsfors, Vandring till Hästskovallen, kolbullar

12/7 11.00 Gammeltomten, Los, Gudstjänst, 12.00-16.00 Hembygdsfest

14/7 10.00-17.00 Loosgrufvan, Grufvans dag, 18.00 Gruvdrängens aftonbön vid öPersö

15/7 15.00 Vandring i Los kyrkomiljö, enkelt fika

18/7 se Fågelsjö

Skogshistoriska Sällskapet

13/8 09.30-15.30 Hamra Nationalparks huvudentré, Utflykt till nationalparken och Fågelsjö
 Gammelgård, anmälan senast 13/7 till Rune Dehlén 073-077 00 23,
rune.dehlen@telia.com

Fågelsjö Kursgård/ Fågelsjö Gammelgård, www.fagelsjo.nu, **070-538 3876** för information och
 utförligare program för kurserna, anmälan senast 3 veckor före kursstart

29/6-3/7 Familjevecka, Barn och vuxna slöjdar tillsammans

5/7 Prästhelg enligt gammal tradition

11.00 Gudstjänst i Fågelsjö kapell, därefter festligheter vid Gammelgården, servering,
 prästrodd med salut

15.00 Visning av Gammelgården

18/7 11.00-16.00 Hantverksdag, servering av motti

20-21/7 Kurs, Jakt och Vapen med fågelsjöbössor och bössmedjan

Fler kurser: 27/7-31/7 Målarvecka (möbler), 7-9/8 Tunnbrödsbakning, 14-16/8 Växtfärgning,

4-6/9 Lindagar, 18-20/9 Knyppling, 25-27/9 Stickstämma

Orsa Besparingskog

22/8 10.00-14.00 Råbergskvarn, Visning av skvaltkvarn och vadmalsstamp i drift

Naturskyddsföreningen Nordanstig

5/7 10.00 Skolan i Hassela, Ängsslätter i Rigberg, medtag gärna lie och räfsa, under arbetet
 bjuds på fika och efteråt slättermat på Ersk-Matsgården

Ersk-Matsgården, Lindsjön, Hassela sn

28/6 Mat: motto

12/7 Jorisdag

16/8 13.00 Musik på finnskogen

23/8 Mat: motto

Västanåfallet natur & kulturcentrum, Viksjö

26/6 16.00-22.00, **27/6** 11.00-22.00 och **28/6** 09.00-13.00 Spelmansstämma

12/7 10.00-18.00 Hantverksdag

Havsnäs Bygdeförening, Alanäs sn

19/7 12.00-16.00 Sågbacken, Havsnäs, Allaktivitetsdag

Alanäs hbf

17-18/7 Kajen, Alanäset, Hembyggsdagar

Välkommen till Finnsams monter under Släktforscardagarna i Nyköping!

För tredje året i rad är Finnsam med på Sveriges Släktforskarförbunds årliga evenemang Släktforscardagarna. Mässan arrangeras den här gången i Nyköping helgen 29-30 augusti med Nyköping-Oxelösunds släktforskarförening som lokal värd. Finnsam har i år en egen monter som är belägen nära ingången till Nyköpings Arenor-Rosvalla. Mittemot vår mässplats finns ett par av de riktigt stora aktörerna; Arkiv Digital och Ancestry.

Lena Gribing och jag, Tor Eriksson, ansvarar för Finnsams medverkan och till vårt förfogande har vi nio personer med oss inräknade. Vi hjälps åt att bemanna mässplatsen uppdelade tre och tre i arbetslag. Det blir en avlösning per dag, så varje arbetslag finns på plats i montern en halv dag. Om någon mer person är villig att hjälpa till önskar vi att du hör av dig till mig, Tor via e-post hummelgruvan1970@gmail.com eller per telefon 019-140508. För att det ska bli optimalt önskar vi att det blir tre personer till som turas om att stå i montern. Jag kan lova dig som funderar på att höra av dig att du kommer att få en väldigt trevlig stund med nya bekantskaper. Du får även ett utställarkort som ger dig fritt inträde till mässan båda dagarna. Givetvis har du möjlighet att gå ifrån för att t.ex. äta lunch eller besöka någon spännande föreläsning. Upptäckning ordnas i så fall på ett enkelt vis!

På Släktforscardagarnas egen webbplats www.sfd2015.se finns mycket matnyttig information som rör mässan.

Finnsam har fått ett stort ekonomiskt stöd, vilket underlättar vår medverkan i Nyköping. Bidraget kommer från två kommuner som ingår i det finska förvaltningsområdet, Eskilstuna och Oxelösund. Även Landstinget Sörmland ingår i det finska förvaltningsområdet. Landstinget bekostar själva monterhyran under Släktforscardagarna.

Vår utställning består av en lokal del för Södermanland och en mer översiktlig del för Skandinavien. I den lokala delen finns bland annat slutrapporten från Finnsams höstkonferens i Södermanland till försäljning. På väggen sätter vi upp några bilder på pörten i landskapet tillsammans med en karta över dessa.

Den mer översiktliga avdelningen innehåller en rad olika produkter till försäljning. Vi säljer kartor, böcker och häften samt påsar med utsäde av svedjeråg. Svedjerågen kommer närmast från Halland, där den odlas av Linus Källgård. Ett bildspel visas regelbundet, på väggen monteras bilder och någon karta. En kärve svedjeråg från Halland och eventuellt en näverkort förhöjer utställningens dragningskraft.

Välkommen att hälsa på och kanske hjälpa till i monter nummer 5 under Släktforscardagarna i Nyköping!

**Eskilstuna
kommun**

Vi tackar våra samarbetspartner för ett värdefullt ekonomiskt stöd till vår medverkan under Släktforscardagarna i Nyköping! FINNSAM gm Tor Eriksson

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Oxelösunds kommun

Recension öSkogsfinsk arkeologi. Etnicitet i det materiella.ö

Fornvännen 2014/3, s. 225-227. *Skogsfinsk arkeologi. Etnicitet i det materiella*. Red. Stig Welinder. Finnbygdens förlag. Falun 2014. 278 s. ISBN 91-88644-30-8.

1992 förändrade Stig Welinder sättet att arbeta med utgrävning av bebyggelse lämningar med boken *Människor och artefaktmönster*. Åtminstone förändrade han världen för oss som är intresserade av hushåll, vardagsliv och närståendes sociala relationer. Genom att kombinera strukturer och artefaktspridningsmönster visade Welinder att det faktiskt går att hitta vardagslivets berättelser i det arkeologiska materialet. Kombinationen av vardagsrummet, artefaktspridning, fosfatkartering, ekofakter och skriftliga källor framstår efter *Människor och artefaktmönster* som Welinders signum för studier av medeltida och sentida bebyggelse lämningar. Boken *Skogsfinsk arkeologi* är inget undantag.

Den stöder sig på många års forskning och arkeologiskt fältarbete som Welinder drivit i olika konstellationer. Han signerar sig t.o.m., hedervärt, som redaktör för många författare trots att texten är hans. De skogsfinska platserna ingår undersökningsmässigt i ett större paket med bebyggelse lämningar i skogslandskap, också innefattande torp och medeltida gårdar, vilka har publicerats annorstädes. Genom detta knippe av projekt och undersökningar har Welinder utmanat många etablerade uppfattningar och bidragit med väsentlig ny empiri för forskningsområden under framväxt. Detta gäller inte minst skogsfinsk arkeologi, ett område han har utvecklat i det närmaste på egen hand.

Det är en viktig bok, särskilt mot bakgrund av den nyinförda ändringen av kulturminneslagen, med den främre tidsgränsen 1850 för fast fornlämning. Införandet av denna tidsgräns aktualiserar behovet av kunskap om sentida bebyggelse lämningar och artefakter. Welinder har dock inte skrivit boken med tanke på en förestående lagändring, utan har givit oss en kulturhistorisk studie av skogsfinskt vardagsliv och etnicitet i förändring under framför allt 1600- och 1700-talen.

Boken inleds med ett teoretiskt resonemang om etnicitet, kopplat till dagens problematik kring det mångkulturella och främlingsrädsla. Welinder för ett ganska kortfattat resonemang utifrån etablerade studier på temat etnicitet, som alla vid det här laget har några år på nacken. Han konstaterar själv att den arkeologiska etnicitetsforskningen gått lite i stå, vilket väcker förhoppningen att han i denna bok skall vitalisera den. Men han lägger varken till nyare resonemang eller tar med sig någon tydlig ståndpunkt från det teoretiska kapitlet till resultatet, vilket enligt min mening är bokens största svaghet. Jag hade särskilt välkomnat ett fördjupat teoretiskt resonemang om relationen mellan etnicitet och materiell kultur, vilket denna studie lägger en god grund för. Jag efterlyser också reflektioner kring etnicitet, konflikt och konfliktlösning i det historiska vardagslivet. Konflikter mellan svenskar och skogsfinnar var ganska vanliga, men så var också lokala lösningar.

I kapitel 2 introduceras skogsfinnarna, en folkgrupp som flyttade från Sveriges östra rikshalva till den västra idkande storskaligt svedjebruk i granskog (*huhuhtas*). Denna kultur var i det närmaste utdöd till för något decennium sen då en renässans för skogsfinsk identitet blev märkbar. Welinder har rört sig i denna renässans, vilket gärna hade fått komma fram tydligare i boken. Varför skriver man skogsfinnarnas arkeologi nu?

Efter ett resonemang kring metod och tolkningsramar, samt en kort forskningshistorik, kommer bokens huvuddel som presenterar de undersökta gårdarna Råsjö (Borgsjö socken, Medelpad), Grannäs (Alfta socken, Hälsingland) och Svartviken (Stora Skedvi socken, Dalarna). Denna del är bokens största tillgång, och redovisar ett imponerande empiriskt arbete. Welinder går igenom historiskt kartmaterial, skriftliga källor, arkeologiska undersökningar, analyser av arte- och ekofakter och i förekommande fall pollenanalyser. Han redovisar markanvändningen i området före gårdsetableringen, hur gården togs upp, identifierar ett antal av gårdens inbyggare, studerar byggnads- och inägo bestånd, föremålsvärld och näringsfång. Särskilt stor vikt lägger Welinder på undersökningar av, och resonemang kring, rökstugor och rökugnar. Dessa var, tillsammans med *huhuhta* signaler om skogsfinsk kultur. För varje gård levererar Welinder en tänkt ögonblicksbild och en berättelse.

De undersökta gårdarna uppvisar både likheter och skillnader. Vid Råsjö bedrevs under 1600-talet ett kombinatoriskt jordbruk med åkerbruk, svedjebruk, boskapsskötsel, jakt, fiske och samling. Troligen hade svedjebruket och jakten störst betydelse under seklets början för att sedan avta i betydelse. Vid utgrävningarna identifierades en trolig rökugn. Gården flyttades 1716 till en ny plats p.g.a. frostproblem. Även Grannäs anlades på 1600-talet, och liksom vid Råsjö bedrev man här mångsyssleri i linje med vad som var vanligt både på svenska och finska skogsgårdar. Jakt verkar dock ha spelat mindre roll än på Råsjö, och svedjebruket upphörde senast 1671. Däremot bedrev man metallgjuteri. En tydlig rökugn identifierades och undersöktes. Gården flyttades någon gång före 1750. Svartviken framstår som något yngre, från 1600-talets slut. Åkerbruk och boskapsskötsel dominerade gårdens ekonomi, men det är troligt att också andra näringar idkades. Från 1690-talet var bostadshuset en stuga med spis, och det är oklart om det funnits en rökstuga på platsen tidigare. Gården övergavs på 1810-talet.

Den efterföljande diskussionen fokuserar på gestaltningen av rummet, framför allt gårdstunen med rökugnarna på framskjuten plats, det skogsfinska livsmönstret inklusive svedjebruk, mat och klädedräkt, försvenskningens processen samt skogsfinnarnas status.

I slutsatserna framhåller Welinder att den skogsfinska identiteten var föränderlig. Skogsfinsk identitet och livsmönster är tydligast på gårdarna under 1600-talet, men blir sedan suddigare. Denna identitet levde kvar hos människorna längre än den var synbar materiellt eller i landskapet. På 1600-talet uttrycktes den skogsfinska identiteten främst i svedjebruket, rökstugor och bastubad, och den var enligt Welinder tydligast på tunet. Betraktad som en etnicitetsgradient formar vägen från utmarken in i de finska hushållens bostadshus en båge. Det blev allt tydligare in mot tunet att gårdarna var finska, inte svenska. Detta intrycket kulminerade vid inträdet i rökstugornas annorlunda ljus och värmeö, skriver Welinder på s. 249 för att förmedla en bild av mötet med det skogsfinska. Under 1600-talet växte alltmer en dubbel identitet fram hos skogsfinnarna: ute i svenskbygderna uppförde man sig som svenskar medan man uttryckte sin finska identitet i hemmet. Successivt trängdes den finska identiteten undan. Först upphörde svedjebruket, delvis till följd av restriktioner, sedan ersattes rökstugorna allt mera av bostadshus med spisar.

Jag vill lyfta fram två faktorer som komplicerar Welinders tolkning av försvenskningen: rummet och materialiteten. Framställningen av den skogsfinska etniciteten som starkast närmast härden och svagast i skogen kan liknas vid skildringar av det medeltida gårdsrummets stigande betydelse ju närmare tunet man kommer, som var vanliga för ett par decennier sedan. Dessa strukturalistiskt inspirerade tolkningar av det medeltida rummet utgick från uppgifter i medeltida lagar, utan hänsyn till det arkeologiska material som vittnade om ett flitigt bruk av skog och utmark. Även mycket av skogsfinnarnas vardag utspelades i skogen och utmarken. Ett av de viktigaste skogsfinska kulturuttrycken, svedjorna, var ju beläget i utmarken. En tillresande besökare bör ha sett dem, och känt lukten av dem, tidigt på vägen mot gården.

Welinder understryker själv problematiken med att svenskar och skogsfinnar verkar ha haft samma föremålsbestånd och konsumerat samma sorts varor. Båda grupperna följde också de förändrade konsumtionsmönstren på 1600-talet, och anammade samma prestigevaror, fastän de kunde sättas in i något annorlunda sammanhang på finngårdarna. Detta är ett spännande och tänkvärt resultat med stor teoretisk utvecklingspotential, och det är särskilt i detta avseende som jag finner att den relativt svaga teoretiska inledningen begränsar tolkningsmöjligheterna. För kan det inte vara så att just de (svenskar och finnar emellan) likartade föremålsbestånden och konsumtionsmönstren kan vara faktorer som gjorde försvenskningens processen så snabb och genomgripande? Att den materiella kulturen agerade i den processen?

Eva Svensson

Institutionen för miljö- och livsvetenskaper, Karlstads universitet.

Sändlistan för Östra Mellansverige utökas och byter namn

Efter vinterkonferensen i Karlskoga 2014 stod det klart att intresse fanns för att fortsätta att kommunicera angående skogsfinnarnas liv och leverne i Skandinavien. Denna folkgrupp kan ju belysas ur så många olika aspekter. Emellertid upphörde konversationen efter ett tag utan att någon sändlista startades.

Vid Finnsams höstkonferens i Södermanland samma år tog jag på mig uppgiften att samordna nya rön och ny kunskap jag skulle få uppgift om angående landskapets finska historia. Givetvis gällde det den finska historia som på olika vis berörde finnarna från Savolax med angränsande trakter. Det geografiska området växte till att innefatta hela Östra Mellansverige. Anledningen till detta var att hela regionen föll utanför Finnsams tidigare regionindelning. Eftersom varje område har sin egen särart är det viktigt att samtliga landskap finns med på den skogsfinska kartan. I den här regionen är till exempel mötet mellan finnar från västra Finland och finnar från östra Finland ett forskningsämne som väcker frågor vid sidan av det vanliga mötet mellan skogsfinnar och svenskar.

För att gemensamt söka svar på bland annat dessa frågor bildades en sändlista som fick ett trettiotal medlemmar. Någon större aktivitet hos dessa medlemmar blev det emellertid inte utan det var enbart några personer som bidrog med inlägg. Nu har några andra personer i Finnsams nätverk väckt frågan om konversation kring folkgruppen skogsfinnar ur olika aspekter på nytt.

För att undvika två olika sändlistor; en för Östra Mellansverige och en för Skogsfinnarna i Skandinavien utökar jag helt enkelt min egen lista för Östra Mellansverige. Den byter samtidigt namn till Sändlista för Skogsfinnarna i Skandinavien.

Här kan man således konversera om allting som berör dessa skogsfinnar oavsett infallsvinkel och geografiskt område. Således är även möjligheten att konversera om finnarna i Östra Mellansverige lika stor som tidigare.

Till den nya sändlistan kan alla anmäla sig som överhuvudtaget vill kommunicera eller ta del av andras inlägg kring skogsfinnarna i Skandinavien. Observera att de trettiotal medlemmar som finns på den gamla listan automatiskt övergår till den nya listan. Ni behöver således inte anmäla ert intresse på nytt!

Vid kommunikationen underlättar det om ni anger ämne eller geografiskt område för er konversation. Antingen skickar ni era meddelanden till mig så sprider jag dem till medlemmarna på sändlistan. Kan ni så får ni förstås gärna själva skicka era meddelanden direkt till medlemmarna på sändlistan.

Välkommen med er anmälan till mig, så skriver jag upp er på sändlistan för Skogsfinnarna i Skandinavien!

hälsningar

Tor Eriksson
hummelgruvan1970@gmail.com

Finnsams höstkonferens i Södermanland 2014

Slutrapport

Tor Eriksson (red.)

Örebro 2015

Vill du beställa den här rapporten?

Den ger en bakgrundsbeskrivning till konferensen i Södermanland förra hösten. Likaså ingår Richard Brobergs uppgifter om finnbosättningar i landskapet tillsammans med en redogörelse för hur arbetet att lokalisera bland annat dessa bosättningar gick till. Föredragen som hölls under konferensen finns återgivna här liksom de synpunkter som framfördes under den diskussion som ägde rum. Diskussionen gällde vad vi hade lärt oss om finnarna i Södermanland och hur vi skulle gå vidare med forskningen.

Även ett referat med några bilder från träffen ingår i den här skriften. Redogörelsen avslutas av en enkel utvärdering av mötet med en blick framåt mot kommande möjligheter och lite information om en sändlista för bland annat Södermanland.

Till slutrapporten hör även två bilagor, vilka är nedstoppade i en plastficka på omslagets bakre insida. *Finnbosättningarna i Södermanland* innehåller i första hand Richard Gothes manus. Häftet är sammanställt av Maud Wedin. Den andra bilagan är en karta, *Finnbosättningar i Södermanland*, vilken huvudsakligen är baserad på Richard Gothes och Richard Brobergs uppgifter.

Om du vill beställa rapporten hör du av dig till mig helst via e-post. Det går även bra att ringa eller skicka ett vanligt brev. Skriften är gratis, men portokostnaden är 30 kronor. Betala inga pengar innan jag skickar rapporten eftersom jag då återkommer med information om mina kontouppgifter.

För dig som kommer att delta på Solör-Värmland Finnkulturforenings resa till Finland i juli eller på Släktforskardagarna i Nyköping eller på konferensen i Gräsmark kan jag rekommendera att inte beställa rapporten nu. Ni spar då portokostnad och lite utskicksarbete för mig eftersom ni kan få rapporten direkt av mig vid någon av dessa tillfällen.

Tor Eriksson

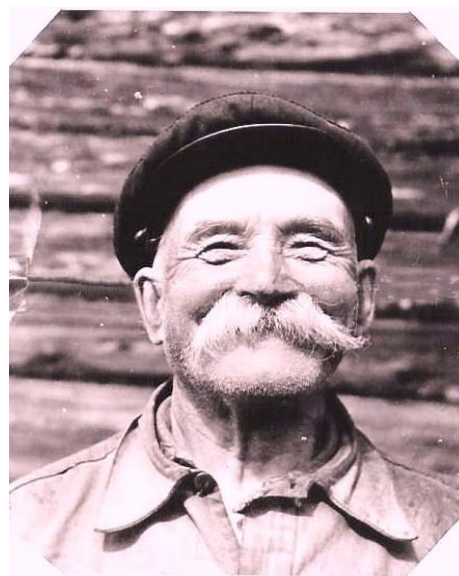
Västra Nobelgatan 22, 703 55 Örebro
Tel 019-140508, alt. 070-823 44 25
e-post hummelgruvan1970@gmail.com

Syskonen Pettersson i Hamra

Levnadsöden i finnmarken

Anna-Lena

Botolf

Syskonen Pettersson var fem till antalet. De föddes i Hamra i Orsa Finnmark under senare delen av 1800-talet. De hade skogsfinskt påbrå på fädernet, härstammande från slakten Kempainen/Pulkkinen. De växte upp i brutal fattigdom och fick klara sig utan sociala skyddsnet. De tvingades lita till sig själva och till varandra.

Anna-Lena tog tidigt ansvar i hemmet då modern gick bort. Hon gifte sig i Järvsö och flyttade senare till Ljusdal. Sedan hon blivit ensamförsörjare bosatte hon sig i Lillhamra. Det är spännande att följa hennes livslinje ó hur hårt hon arbetade för att undvika fattigvården. Hon slet med timmer- och kolvedshuggning och stortvättar, hon plockade bär och band sopkvastar.

Anna-Lena hade förlorat en son. Han avled av difteri vid fyra års ålder. Men alla hennes övriga barn nådde vuxen ålder. Hon stred hårt för detta - ingenting fick hon gratis.

Botolf bildade aldrig familj. Han gick sin egen väg och utvecklade en särpräglad personlighet. Han hade sin speciella livsfilosofi och levde i samklang med naturen, delade under en tid bostad med en räv.

På 1920-talet flyttade han ut från byn. Folket där var ölortsamtö tyckte han. Han bosatte sig i slutningen på andra sidan Hemsjön i Hamra. Där fällde han skog, timrade sig en stuga och levde där resten av livet. Han tyckte inte om vissa nymodigheter som exempelvis bilar ó för att inte tala om solglasögon. öTål du inte se Guds klara sol?ö.

Finnmarkens Historiegrupp har färdigställt ett häfte om Botolf, Anna-Lena och de övriga tre syskonen ó Erika, Sefiria och Karl Anton. **öSYSKONEN PETTERSSON I HAMRA ö.**

Häftet är tillgängligt på Los bibliotek och vid Fågelsjö Gammalgård, pris 20 kr/st.

Kan också beställas via post. Pris inkl porto 30 kr för det första häftet och 20 kr/styck för häften därutöver. Sätt in beloppet på personkonto i Nordea 3113 00 41468 (Eva Jernqvist) eller betala via Swish till 070 53 43 026 (Eva Jernqvist). Kom ihåg att uppge namn och adress. **Obs!** Om utrymmet inte räcker till, skriv så mycket som får plats av ditt eget namn och skicka ett mail med fullständiga uppgifter till eva.jernqvist@gmail.com eller ring 070 53 43 026.

Lena Sävström, Hamra